

A hullámterek ökoszisztéma-szolgáltatásainak hazai értékelési lehetőségeit vizsgálták Baján

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem Víz tudományi Kara (NKE VTK) adott otthont annak a szakmai műhelytalálkozónak, amelyet az RRF-2.3.1-21-2022-00008 számú, „Víz tudományi és Víz biztonsági Nemzeti Laboratórium” című projekt keretében rendeztek meg 2025. november 28-án. A hibrid formában megvalósult esemény fókuszában a RESI (River Ecosystem Service Index) módszertan hazai adaptálhatóságának vizsgálata állt.

A vízfolyások és hullámterek szerepe az éghajlatváltozás és a társadalmi igények változása miatt folyamatosan ártértékelődik. Ahhoz, hogy ezeket a területeket a maguk komplexitásában kezelhessük, szükség van olyan eszközökre, amelyek túlmutatnak a hagyományos ágazati szemléleten. Ezt a célt szolgálja a projekt 1.L. jelű alprojektje („Víz folyások és hullámterek állapotértékelésére és ökoszisztéma-szolgáltatására vonatkozó hazai minősítési rendszer kidolgozása”), amelynek keretében a szakemberek egy újszerű értékelési rendszer hazai alkalmazhatóságát kutatják.

A bajai műhelytalálkozó központi témája a RESI keretrendszer volt. Ez a megközelítés a vízfolyásokat és hullámtereket egy egységként kezeli, és célja, hogy azok szolgáltatásait – legyenek azok ellátó (pl. vízkészlet, biomassza), szabályozó (pl. árvíz visszatartás, klímaszabályozás) vagy kulturális (pl. rekreáció, tájkép) jellegűek – egy integratív mérőszám formájában mutassa be. A módszer lényege, hogy a különböző szakterületek (mezőgazdaság, vízgazdálkodás, természetvédelem, turizmus) számára egységes, számszerűsíthető (1-5 skála) kommunikációs alapot biztosítson, segítve ezzel a döntés-előkészítő folyamatokat.

A projekt keretében a kutatók nem egy rutinszerű minősítést végeznek el, hanem magának a rendszernek a hazai viszonyokra történő adaptálhatóságát vizsgálják. A munka során a Hernád folyó egy kijelölt szakaszát használják mintaterületként: ezen a példán keresztül elemzik, hogy a RESI módszertana, adatigénye és értékelési logikája hogyan ültethető át a magyarországi gyakorlatba. A cél egy olyan, biológiai és hidrológiai alapokon is nyugvó, de komplex társadalmi hasznokat is megjelenítő rendszer kialakítása, amely alkalmas lehet tervezési forgatókönyvek összehasonlítására vagy a helyreállítási intézkedések sikerességének dokumentálására.

A szakmai párbeszéd jelentőségét mutatja, hogy az eseményen több mint 10 szervezet képviseltette magát. A hibrid formában – személyesen Baján, illetve online – zajló tanácskozáson közel 40 szakértő vett részt. A workshop során a résztvevők áttekintették az indexálás terén eddig elért eredményeket, megvitatták a módszertani adaptáció során felmerült problémákat, és meghatározták a projektből hátralévő időszak feladatait a sikeres hazai rendszer kidolgozás érdekében.